

ศิลปกรรมอิสลาม

- ศาสนาอิสลามถือกำเนิดขึ้นมาในทวีปเอเชีย บริเวณคาบสมุทรอาหรับ คือ ที่ซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเดิมบริเวณดังกล่าวเป็นที่อยู่ของพวกเมโสโปเตเมีย
- ต่อมาเป็นที่อยู่ของพวกอาหรับเร่ร่อน เรียกว่าพวก เบดูอิน (Bedouins) ซึ่งมีวิถีชีวิตเร่ร่อนไปตามทะเลทรายหาบ่อน้ำ (Oasis) และทุ่งหญ้าเพื่อเลี้ยงสัตว์ และอีกพวกหนึ่งตั้งถิ่นฐานในเมือง มีอาชีพค้าขาย โดยเฉพาะที่เมืองเมกกะ
- ชาวอาหรับอยู่ในสภาพแวดล้อมที่แห้งแล้งของทะเลทราย ทำให้รักอิสรภาพ ชอบเร่ร่อน ชอบการสู้รบ ส่วนความเชื่อจะนับถือเทพเจ้า เช่น ต้นไม้ น้ำพุ และหิน ไม่มีรูปเคารพ

- ศาสดา **มุฮัมมัด** กำเนิด ค.ศ.517 ไม่เคยเรียน แต่เทพยดา ยิบราเอล (Gabriel) ได้นำสาส์นจากพระเจ้า (**Allah**) มาบอก จนเกิดการรวบรวมขึ้นเป็นคัมภีร์ของศาสนา คือ อัลกุรอาน (Al-Quran) หรือ (Koran) นำออกสั่งสอนประชาชนเรื่อยมา โดยเริ่มต้นสำเร็จที่เมืองเมดินา (**Medina**) แล้วเผยแพร่ศาสนาไปยังเมืองเมกกะ โดยใช้วิหารกะบะ (**Kabah**) เป็นวิหารสำคัญทางศาสนา หลังจากนั้นจึงขยายไปทั่วคาบสมุทรอาหรับ และขยายอาณาจักรต่างๆที่เคยมีอารยธรรมสูงมาก่อน

- ค.ศ.622 เริ่มศักราช เมื่อศาสดามูฮัมหมัดได้รับเชิญจากชาวเมืองยatrib ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นเมดินา ให้ไปอยู่ที่เมืองนี้ และเริ่มเผยแพร่นำสอนไปยังเมืองเมกกะและให้กำหนดเอาวิหารกาะบะ(Kabah)เป็นวิหารสำคัญของศาสนา
- ค.ศ.636 ชนะทหารโรมัน (ไบแซนไทน์) ในซีเรีย และปาเลสไตน์
- ค.ศ.641 ยึดเมโสโปเตเมีย
- ค.ศ.642 ยึดอียิปต์
- ค.ศ.651 ยึดเปอร์เซีย (อิหร่าน)
- ค.ศ.717 ยึดลุ่มน้ำสินธุ อินเดีย
- ค.ศ.711 — 712 ยึดสเปน
- ค.ศ.750 ขยายอาณาเขตไปถึงมหาสมุทรแอตแลนติกในแอฟริกาเหนือ และบริเวณดินแดนชายแดนด้านตะวันตกของจีน

- การขยายตัวของอิสลาม เป็นการนำเอาอารยธรรมเก่ามารวมอยู่ในที่เดียวกัน ภาษาเดียวกัน วัฒนธรรมเดียวกัน ได้แก่ อียิปต์ เปอร์เซีย กรีก อินเดีย จีน เป็นต้น ซึ่งทำให้จักรวรรดิอิสลาม ครอบคลุมเส้นทางการค้าตั้งแต่สเปน ถึงอินเดีย และจีน
- เมืองสำคัญของจักรวรรดิจึงกลายเป็นศูนย์กลางการค้าด้วย เช่น ดามัสกัส แบกแดด อเล็กซานเดรีย เป็นต้น

ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม

- **บัญญัติศาสนา** (เฉพาะกัมภีร์)ห้ามทำการจำลองสิ่งมีชีวิต เช่น คน และสัตว์ ศิลปกรรมอิสลามส่วนมากจึงมีลักษณะเฉพาะคือ นิยมเขียน ลวดลายเครือวัลย์ (Arebesque) ประกอบด้วยดอกไม้ ใบไม้ กิ่งก้าน ประดับด้วยตัวหนังสือ ลวดลายเรขาคณิต (Colligraphy) เช่น สีเหลี่ยม สามเหลี่ยม รูปกลม โดยเฉพาะอักษรอาหรับ

ศาสนสถาน

มัสยิด(Mosque) ใช้ทับศัพท์จากภาษาอาหรับว่า **Musjid**

หมายถึง สถานที่โน้มกายลงพื้น เพื่อสักการะ

พระอัลลอฮ์(Allah)

ความหมายเดิมจึงไม่เกี่ยวกับอาคาร

หรือใช้ว่า จามี(Jami)คือ สถานที่รวมคน หรือมัสยิดประจำวันศุกร์

โดยการรับอิทธิพลการก่อสร้างจากสถาปัตยกรรมโรมัน

รูปแบบสถาปัตยกรรมโรมันที่ส่งอิทธิพลต่อ สถาปัตยกรรมอิสลาม

Arch

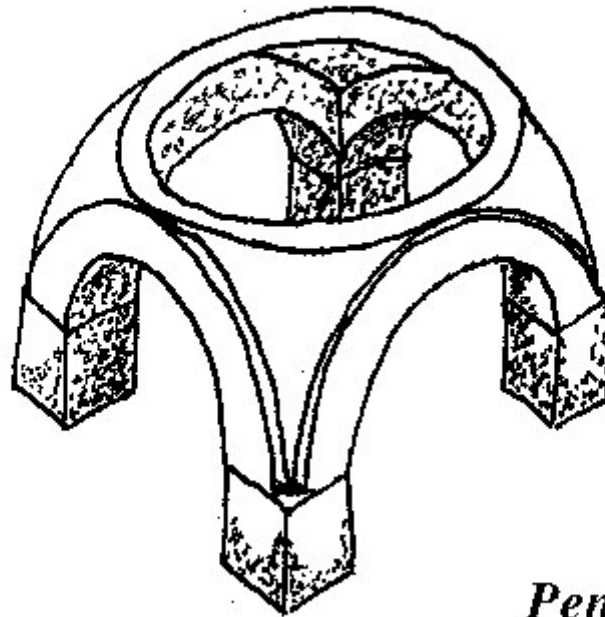

Pointed Arch

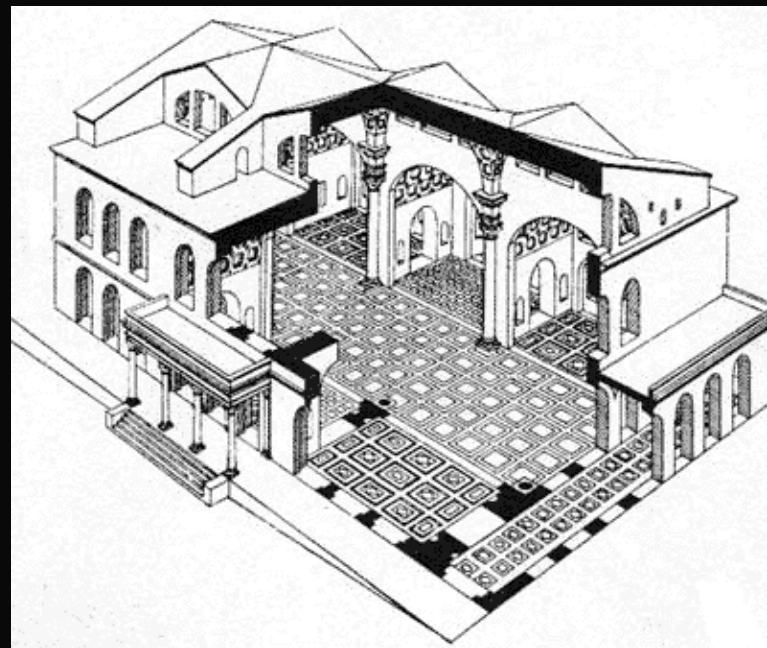
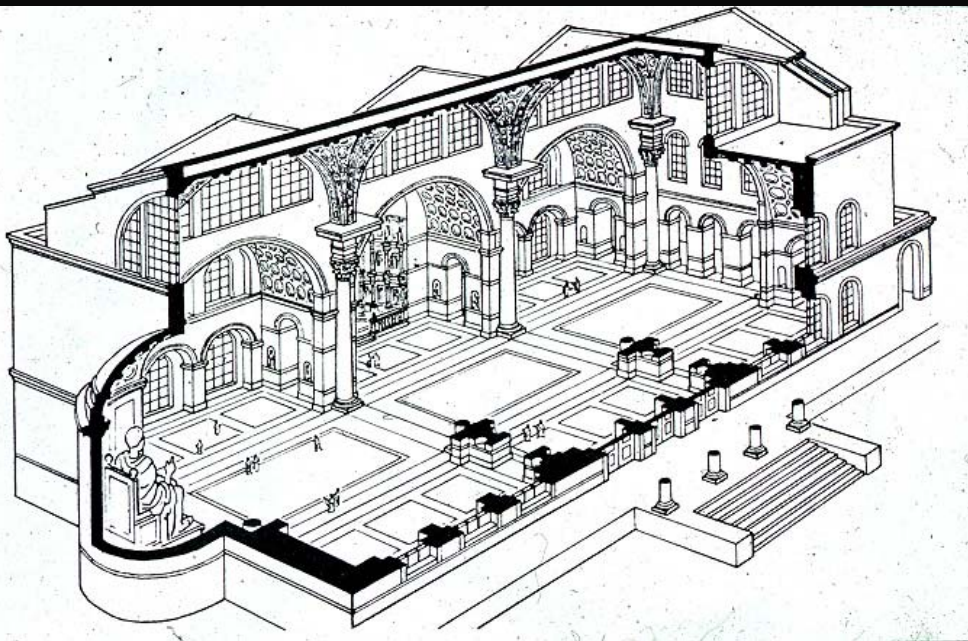
Pendentive (โถงยุคไบแซนไทน์)

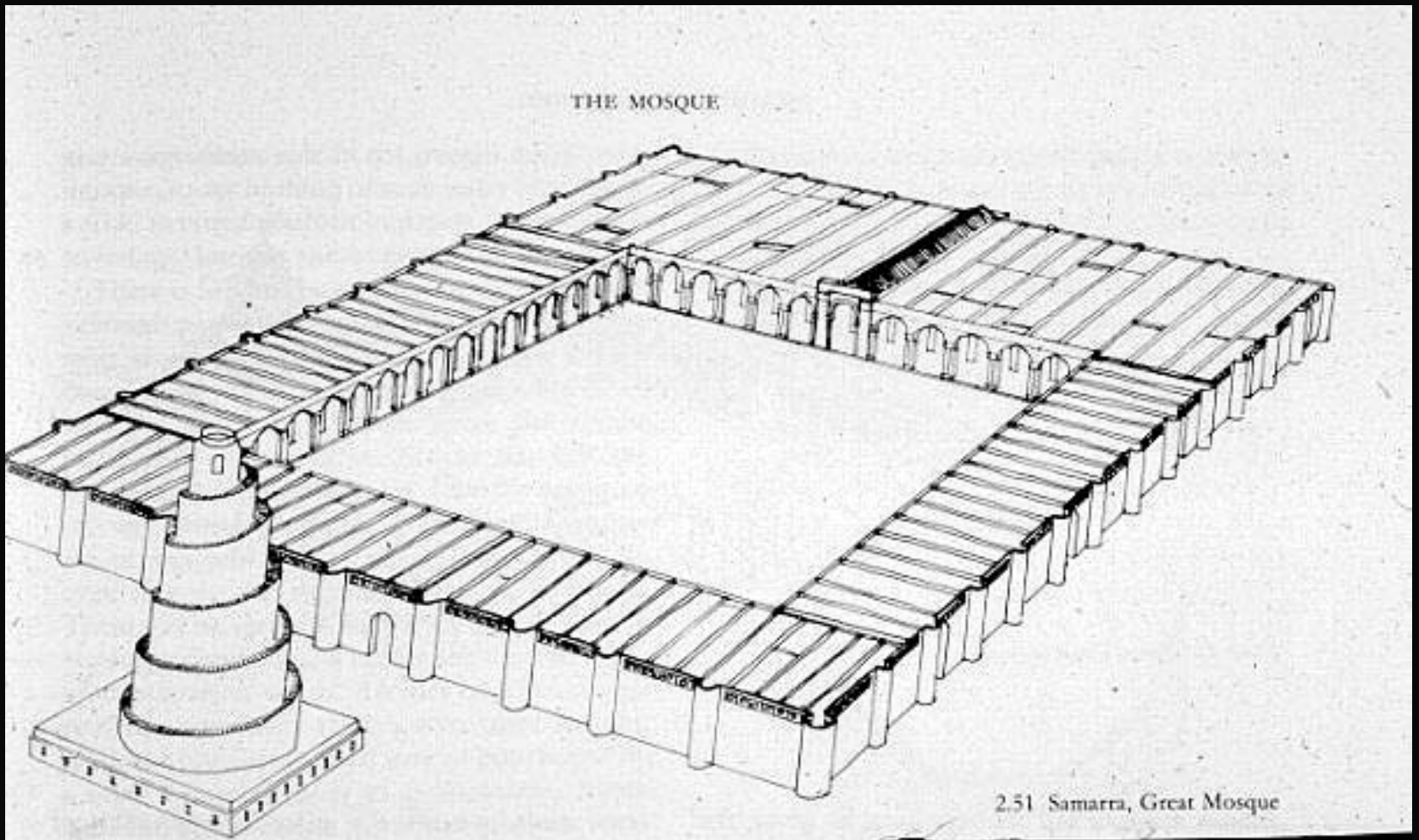
Pendentive

Pendentive

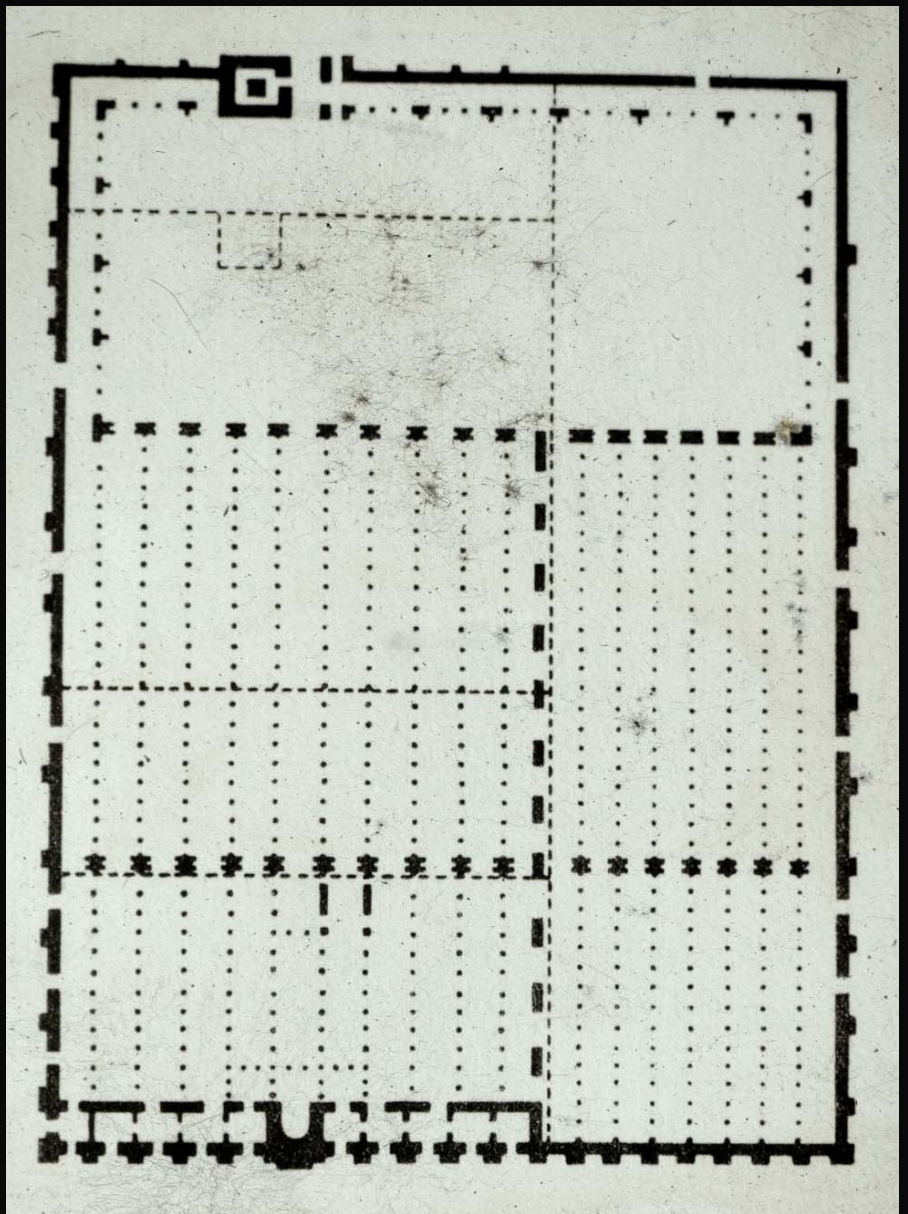
บาซิลิกาโนวา

แปลนสุเหร่า มูตาอากิล (Mutawakkil) อิรัก ค.ศ. 848 - 852
ลักษณะแปลนบาซิลิกาโรมัน

แปลนสุเหร่า มุตาวาคคิล

(Mutawakkil)

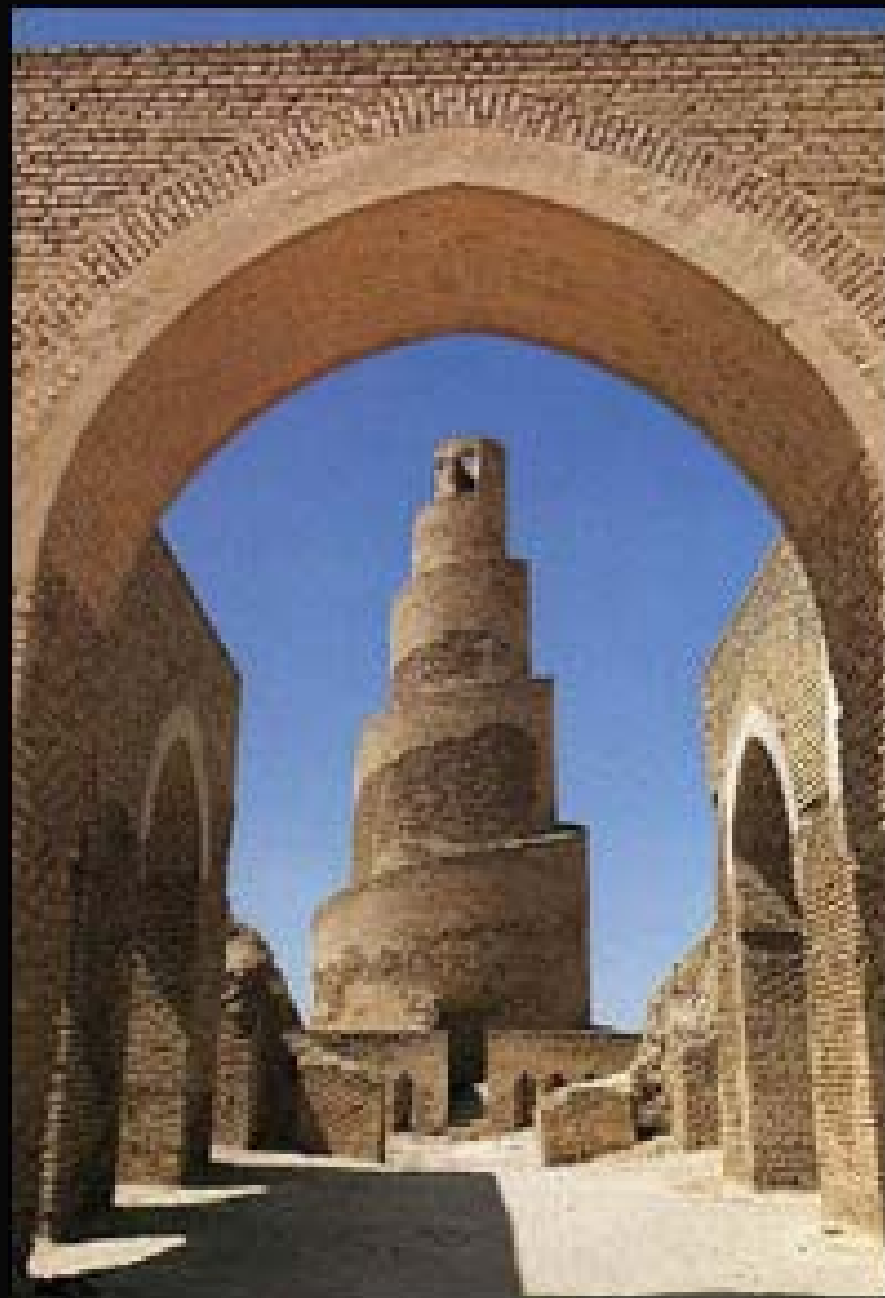

สุเหร่า มุตาวาคคิล (Mutawakkil) เป็นอาคารที่เก่าแก่ ที่เมืองسامาร์รา
อิรัก ค.ศ. 848 - 852

หอคอยสุหรั่มูตาวาคิล

(Mutawakkil) เมืองสามาร์รา , อิรัก

ค.ศ. 836 - 852

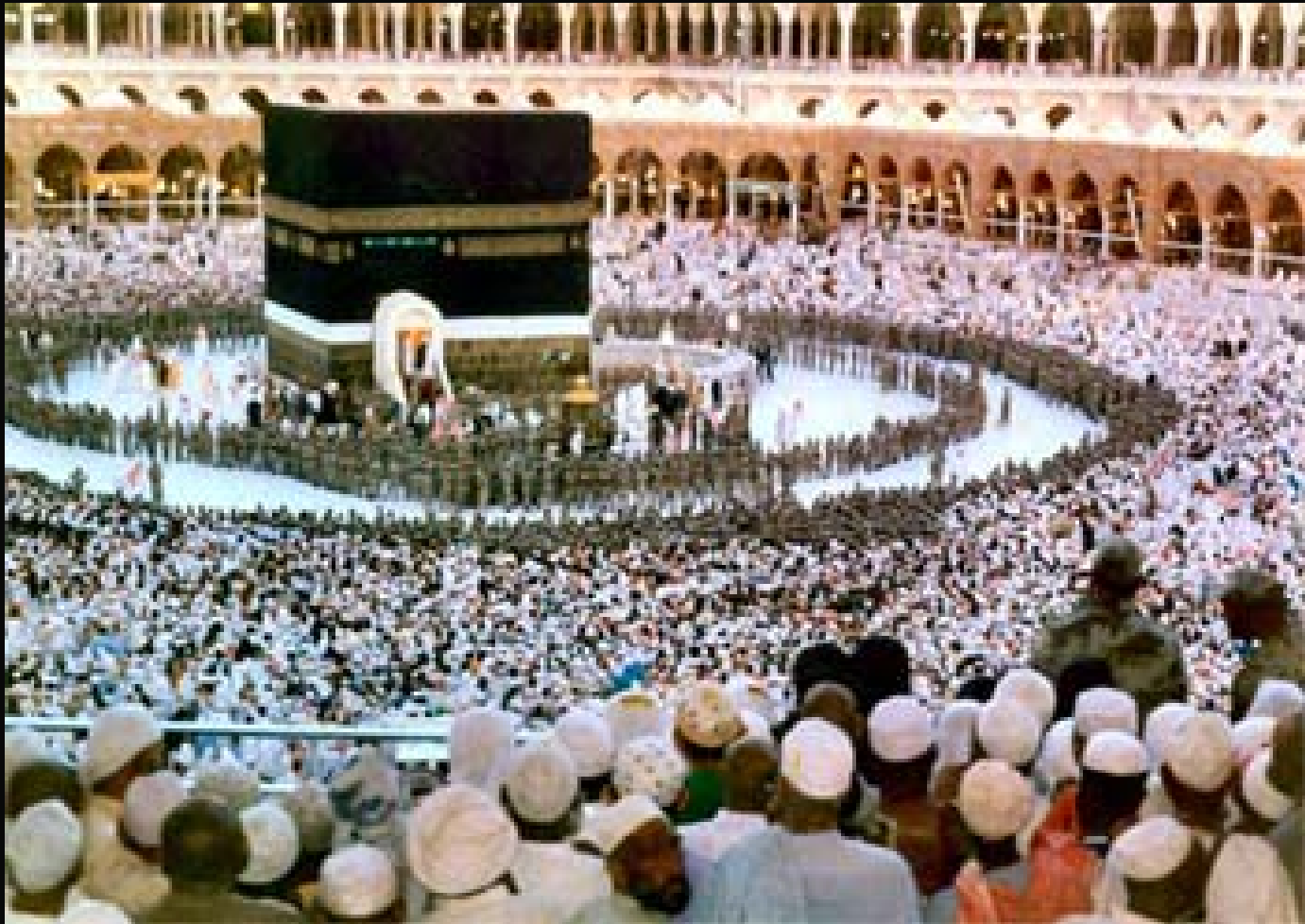

หอคอย Mutawakkil

ใช้ส่งกระจายเสียง(อาซาน)ให้สัญญาณการสวดมนต์

มัสยิดอัล-ฮารอม และวิหารกาบา(วิหารสี่เหลี่ยม) เมืองเมกกะ
ที่มุมด้านหนึ่งเป็นที่ตั้งหินดำศักดิ์สิทธิ์ ด้านนอกคลุมด้วยม่านดำ

องค์ประกอบศาสนสถาน

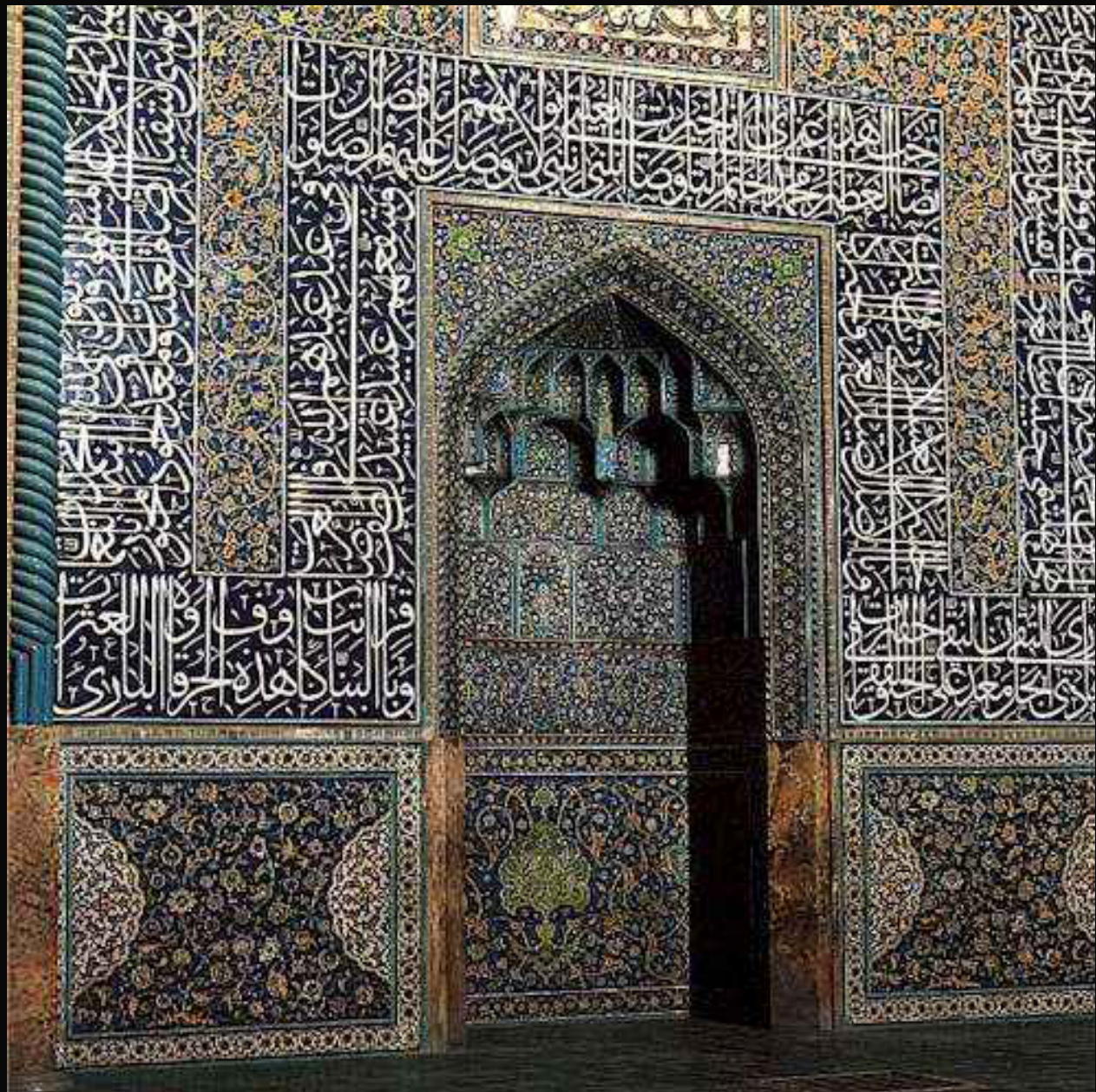
■ เรียกว่ามัสยิด(Musjid หรือ Mosque) หรือjami(Jami)

ประกอบไปด้วย

- หอรับ (Mirab)
- อีวาน (Iwan)
- โดม (Dome)
- มินาเรต (Minaret)

Mirab

คือ ชุ่มหรือช่องเว้า
มักจะอยู่ส่วนท้ายอาคาร
เป็นจุดรวมสายตาของผู้
ประกอบพิธี

Mirab

ตุรกี

อิวาน (Iwan) คือ กรอบซุ้มประตู

ลักษณะโค้ง เว้า

จากเมืองอิสฟาฮาน อิหร่าน

อิวาน (Iwan) คือ กรอบซุ้มประตู
ที่อิสฟาฮาน อิหร่าน

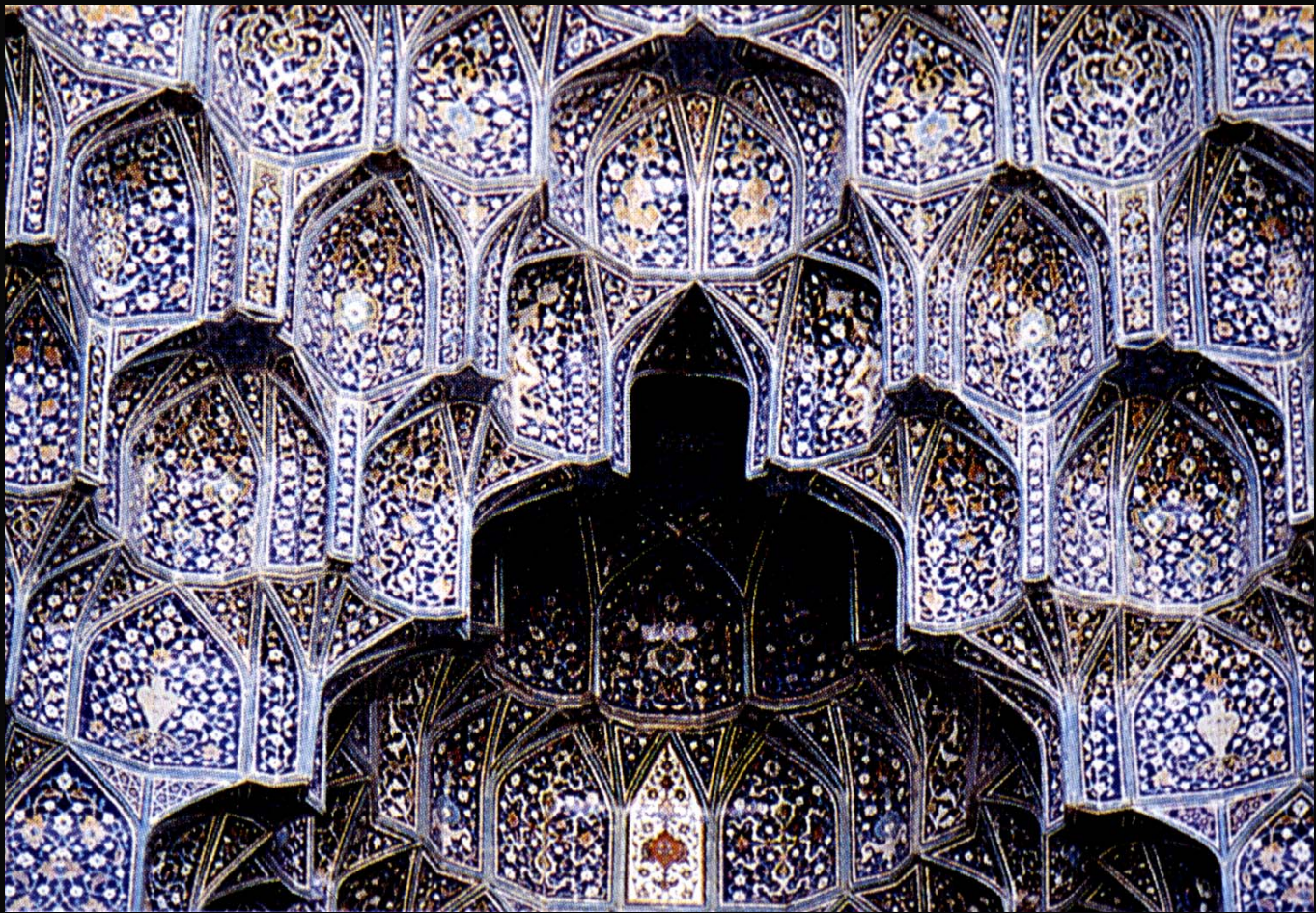
Dome

ส่วนของหลังคาครึ่งวงกลม รูปทรงต่างๆ เช่น **ทรงหัวหอม**
ทรงกลีบบะเพืองหรือ**ลูกฟูก**

ภายในโดม

Honey Cell หรือเรียกว่ามุการ์นัส(**Mugarnas**) , มัสญิด ชัยค์ ดุฆ
ฟุลลอฮ อิสฟาฮาน , อิหร่าน

Minaret

หอกระจายเสียง ภายในมีบันได
เวียนขึ้นไปถึงห้องส่งได้

หอกระเจาเยียง กุตุบ มินาร์ (Qutub Minar)

เดลลี อินเดีย ค.ศ. 1200

กูตูบ มินาร์ (Qutub
Minar)

เดลดลี อินเดีย ค.ศ.

1200

ตัวอย่างสุหระาที่สำคัญของโลก

มัสยิดสุลต่านอาห์เมด(**Blue Mosque**)ตุรกี

Mosque of Ahmed เมือง อิสตันบูลหรือคอนสแตนติโนเปิล
โดยราชวงศ์ออตโตมาน 1609 - 16

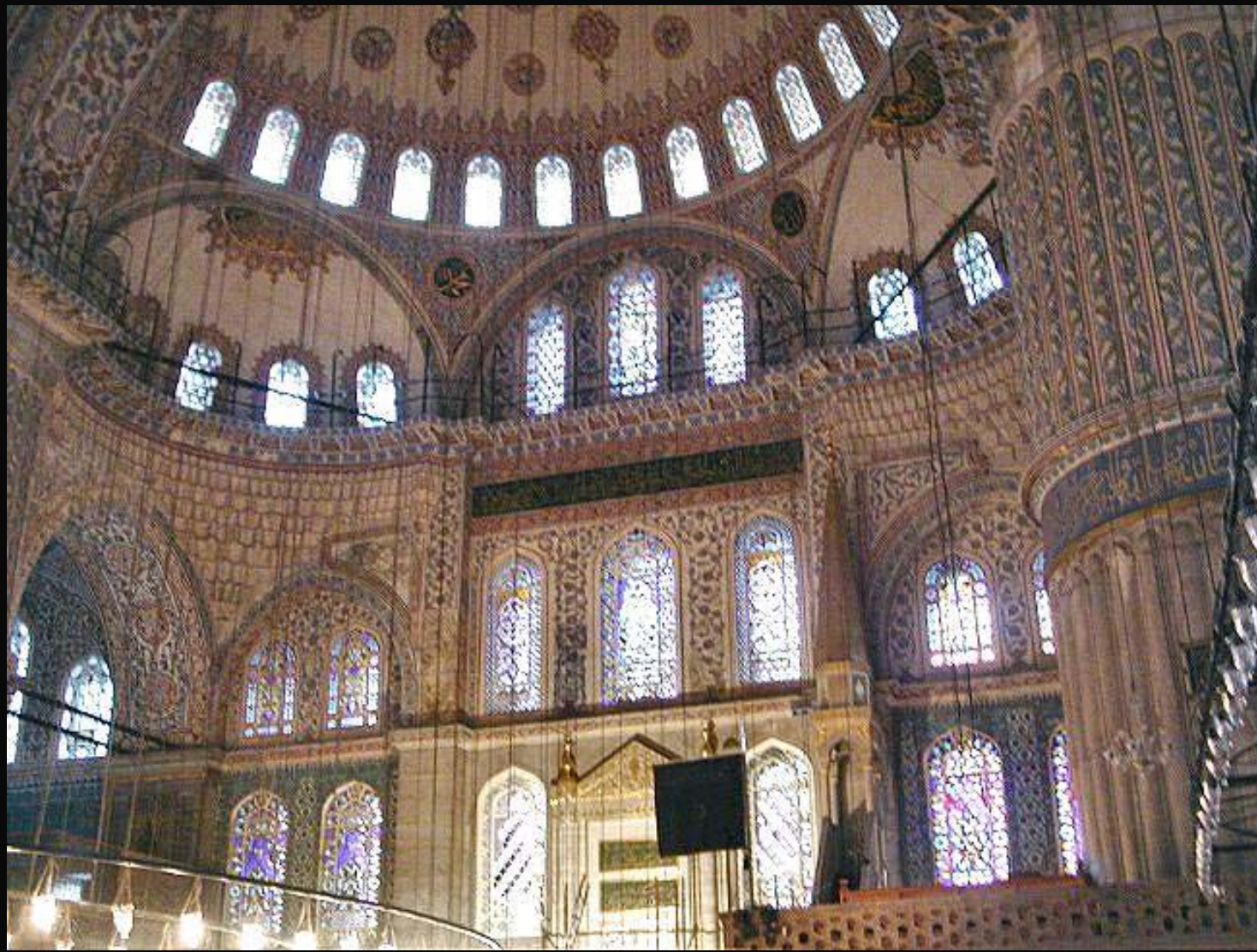
Mosque of Ahmed เมือง Istanbul 1609 - 16

Mosque of Ahmed เมือง Istanbul 1609 - 16

ภายในมัสยิด สุลต่านอาห์เมด(Blue Mosque)

ภายในมัสยิดสุลต่านอาห์เมด(Blue Mosque)

Hagia Sophia ยุคไบแซนไทน์

แต่เพิ่มหอคอยเป็นมุสลิมภายหลัง ด้วยการแยกจากตัว
อาคารหลัก

พระราชวัง

- โครงสร้างพระราชวังของมุสลิม จะแบ่งพื้นที่ใช้สอยออกเป็น 2 ส่วน คือ พื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนตัว
- แบ่งอาณาเขตด้วยกำแพงหนาทึบ ประกอบด้วยอาคารหลายหลัง ซึ่งแต่ละส่วนจะใช้ประโยชน์ต่างกัน
- พื้นที่สำคัญ เช่น ท้องพระโรงที่ให้ข้าราชการเข้าเฝ้า พลับพลาที่ประทับ ห้องพระคลัง ลานกลางแจ้ง มัสยิด ฮาเร็ม เป็นต้น
- บางแห่งมีสุสานอยู่ภายในด้วย

พระราชวังทอปปากาปี(Topkapi) อิสตันบูล ตุรกี

Harem (ที่อยู่ของสตรีและเด็ก) ในพระราชวังทอปปากาปี

Harem

พระราชวัง
ทอปปากาปี

Harem พระราชวังทอปปากาปี

พระราชวังอักกรา อินเดีย

(ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)

อิทธิพลของมุสลิมมัวร์(Moorish) เรียก อินโด อิสลาม
หรือ (Moorish Art)

ทางเข้ากำแพงพระราชวังอักกรา

อินเดีย

สวนภายในพระราชวังอัครา อินเดีย

ห้องพระโรงที่ให้ข้าราชการเข้าเฝ้า อัคราฟอร์ด

ท้องพระโรงอัคราฟอร์ด (ด้านมุม) อินเดีย 1634

ตาชมาฮัล (Taj Mahal)

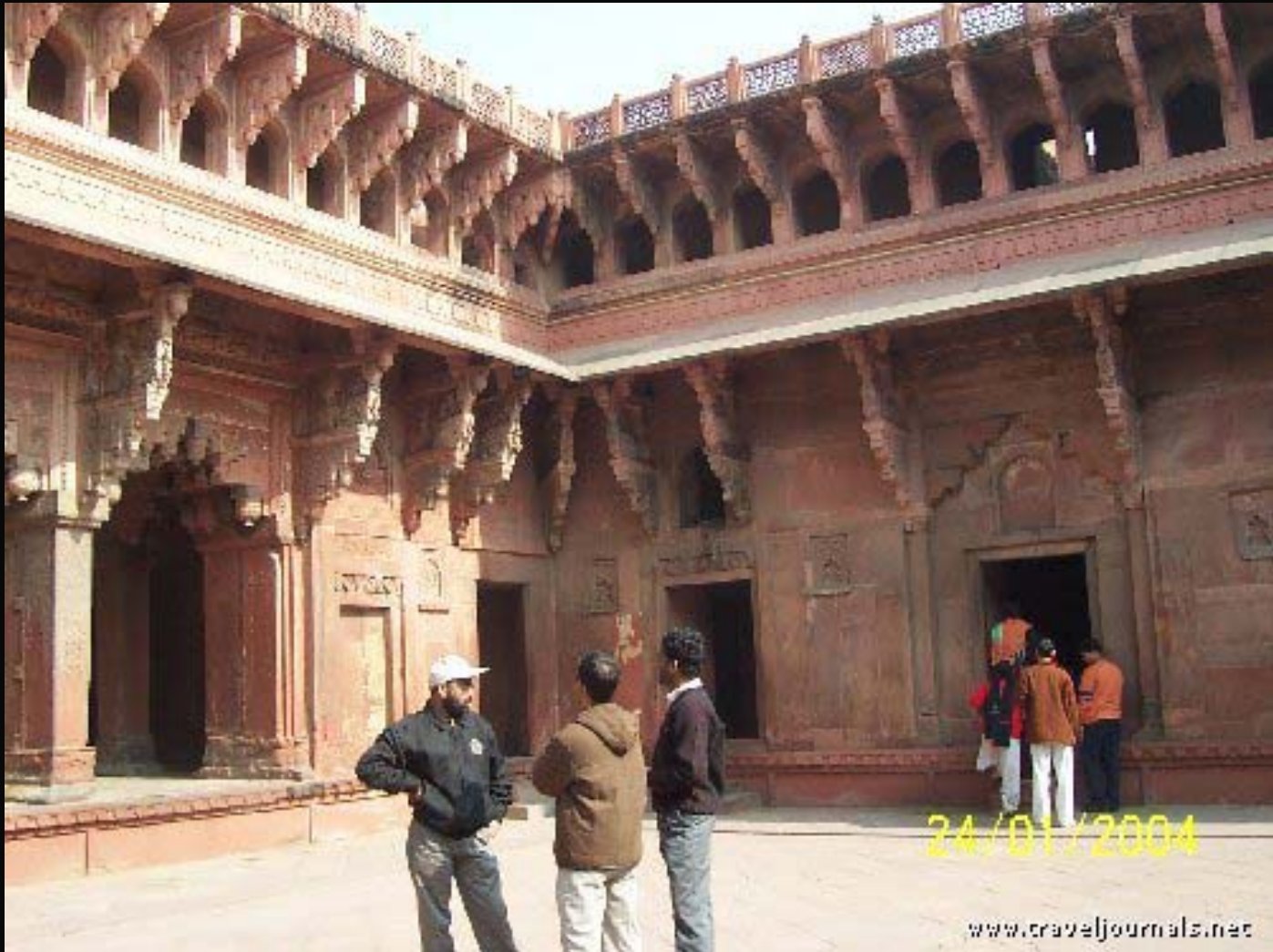
(ขวา) มองจากอัคราฟอร์ด

เมืองอัครา อินเดีย 1634

(ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)

อาคารภายในพระราชวังอักกรา สร้างด้วยหินทรายแดง ตกแต่งด้วยการแกะสลัก

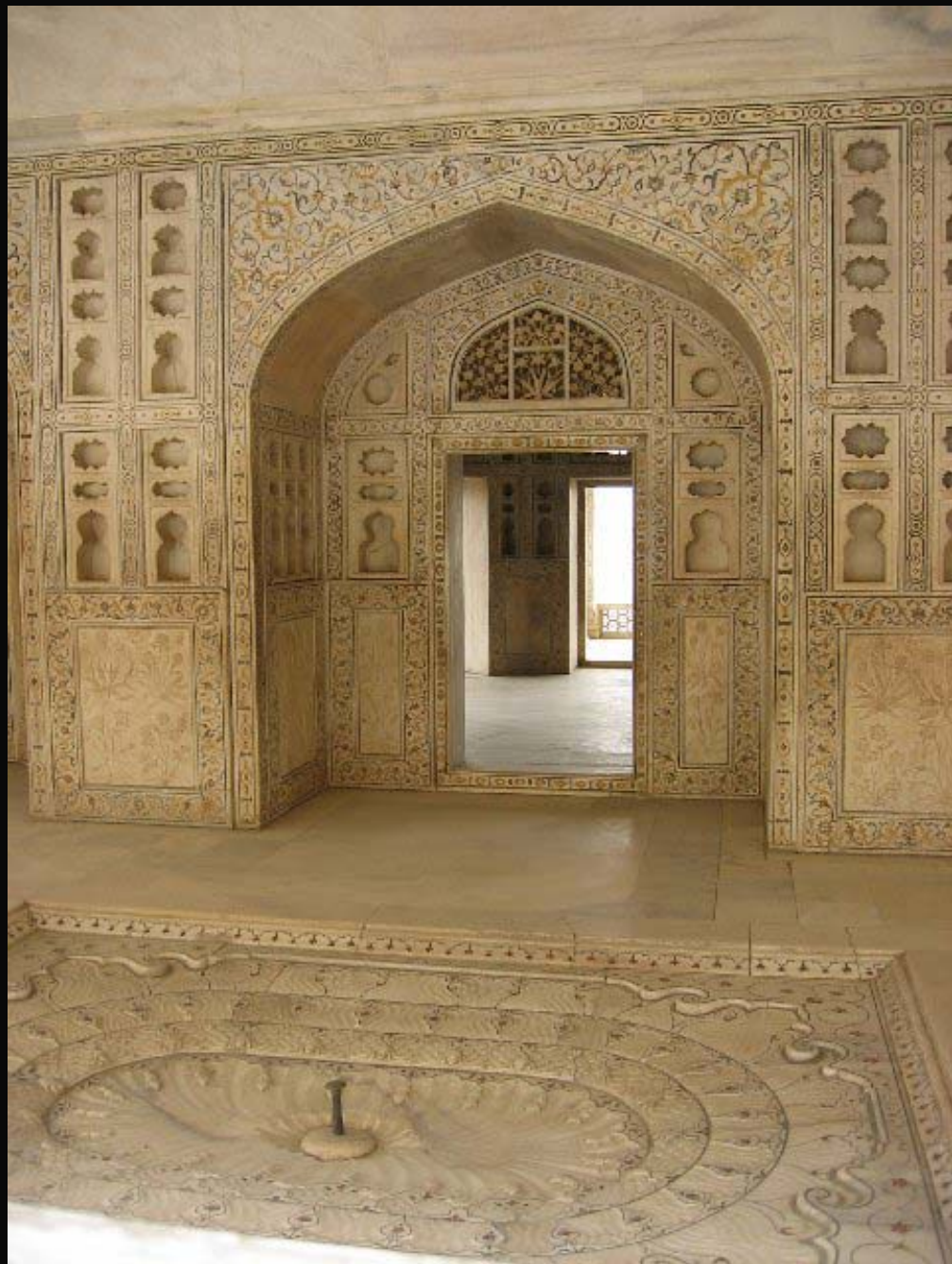

ห้องระบียงพระราชวังอัครา หินอ่อนและหินทรายแดง แกะสลักลวดลายตกแต่ง

copyright 2001 philg@mit.edu

ภายใน
พระราชวังอัครา

พระราชวังฟาเตหปุรซิกรี(Fatehpura Sikri)

ฟาเทหปุระ สีขรี (Fatehpura sikri) 1570 — 80 สร้างด้วยหินทรายแดง

พระราชวังฟาเตหปุระ สีขรี(Fatehpura Sikri)

เสาหินทรายแดง แกะสลักลวดลาย ที่พระราชวังฟาเตหปุระ-ศิขรี
(Fatehpura Sikri)

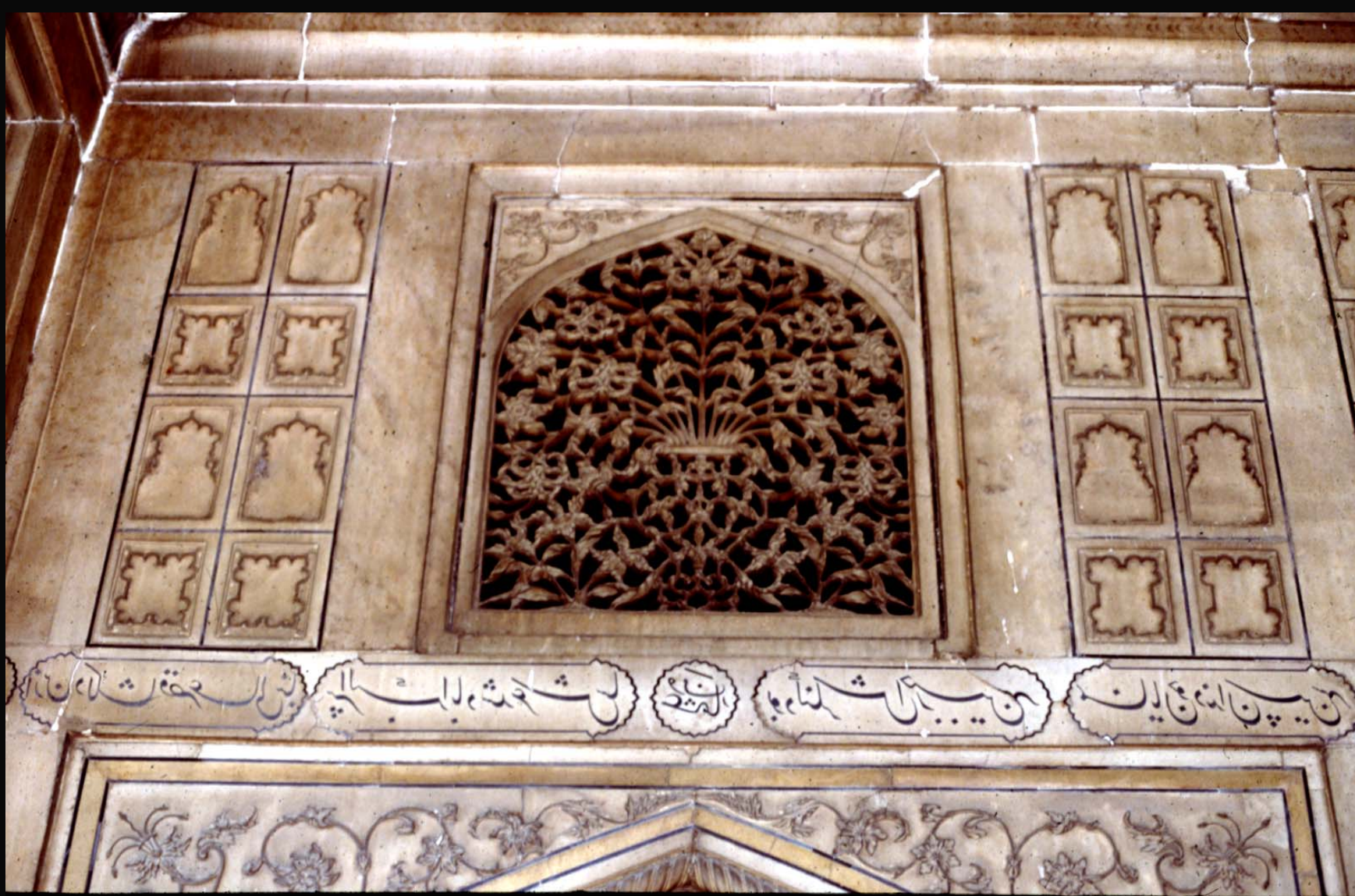
พระราชวังสายลม
หรือพระราชวังแอมเบอร์
ที่เมืองไชยปุระ อินเดีย

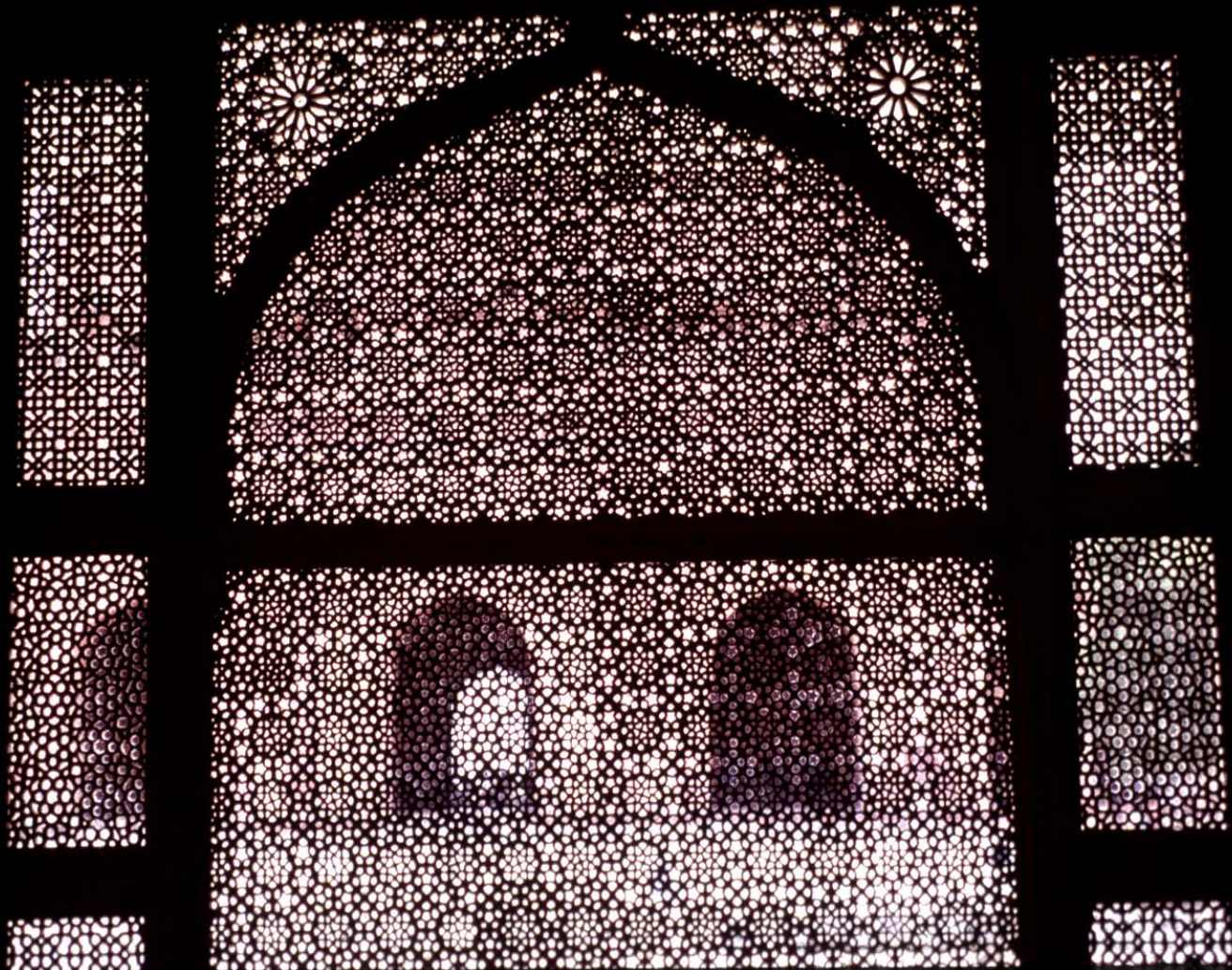
พระราชวังสายลม

หินอ่อน สลักวดลาย
และฝังหินสีมีค่า

การตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยการแกะสลักลายพันธุ์พฤกษา

ประติมากรรมสลักหินอ่อน เพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรม

ตาชมาฮัล (Taj Mahal)

copyright 2001 philg@mit.edu

ตาชมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอัครา อินเดีย 1634 (ยุคทองของอิสลาม อินเดีย)
โดย **ชาห์ จะฮาน** เป็นผู้บัญชาให้สร้าง ใช้เป็นสถานที่ฝังศพพระนางมুমตาส

การใช้พื้นที่ประกอบพิธี

ประตูดามฮาล (Taj Mahal)
เมืองอักรา อินเดีย 1634

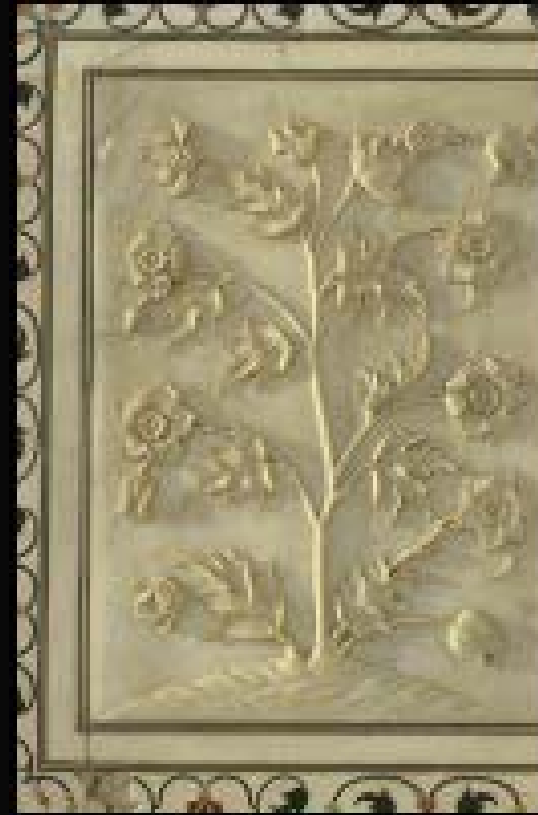

สุหร่าภายในเขตตาชมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอักรา อินเดีย 1634

หอคอย(Minaret)
ตาชมาฮัล (Taj Mahal) เมืองอัครา
อินเดีย 1634

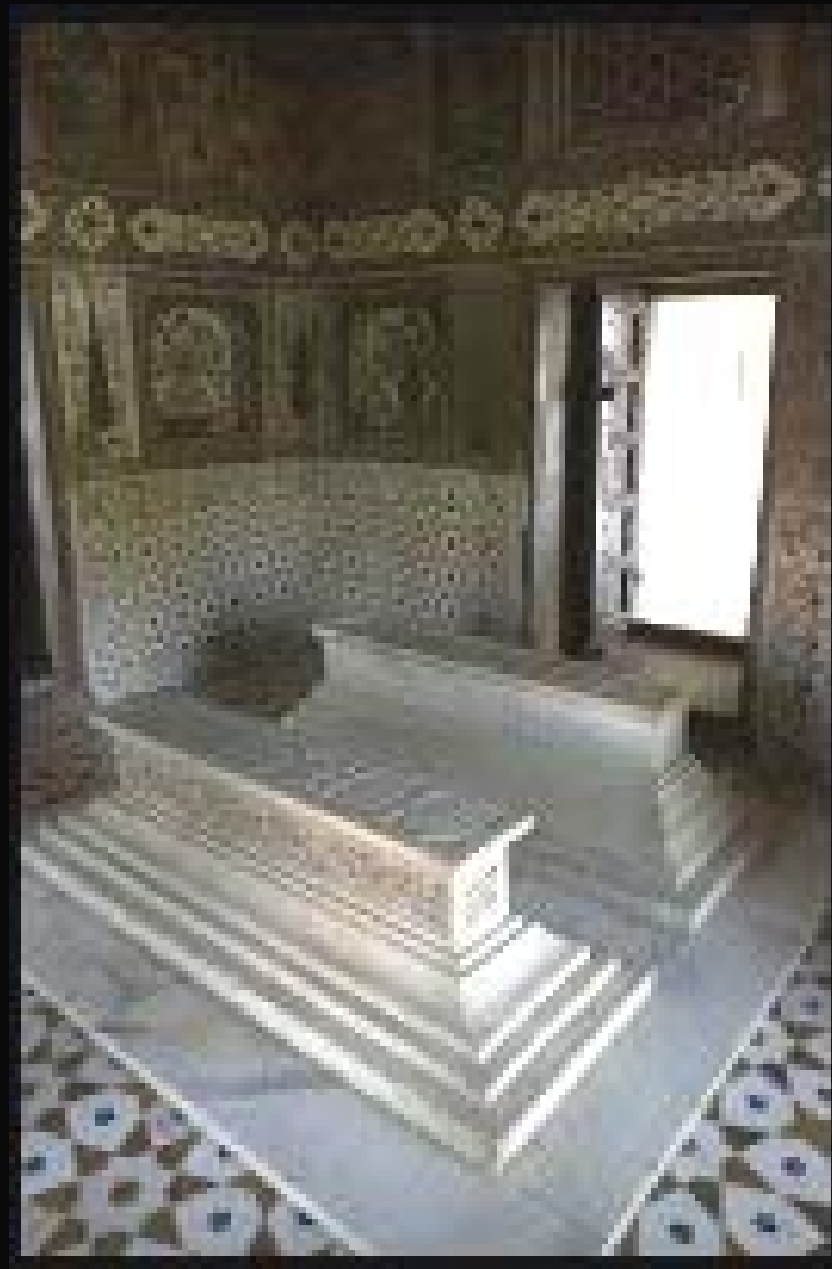
งานแกะสลักตกแต่งหินอ่อนและฝังหินสีมีค่า ที่ตราชมาฮัด เมืองอัครา อินเดีย

ประติมากรรมสลักหินอ่อน เพื่อตกแต่งสถาปัตยกรรม อินเดีย (อัคราฟอร์ต)

หีบศพ

สวนมุสลิม

สวนมุสลิม อินเดีย
เป็นส่วนประกอบหลักสิ่งหนึ่งของพระราชวัง

สวนที่อินเดีย

สเปน อิทธิพลของมุสลิมมัวร์(Moorish)

สวนที่วังอัลฮัมบรา ที่เมืองกรานาดา สเปน

น้ำพุระกอบสวนมุสลิม
สเปน

การใช้เสารูปเกือกม้า ที่เมือง **Granada** สเปน

สถาปัตยกรรม
Granada สเปน

งานตกแต่งด้วยลวดลาย **Calligraphic**

Calligraphic ornament "Allah"

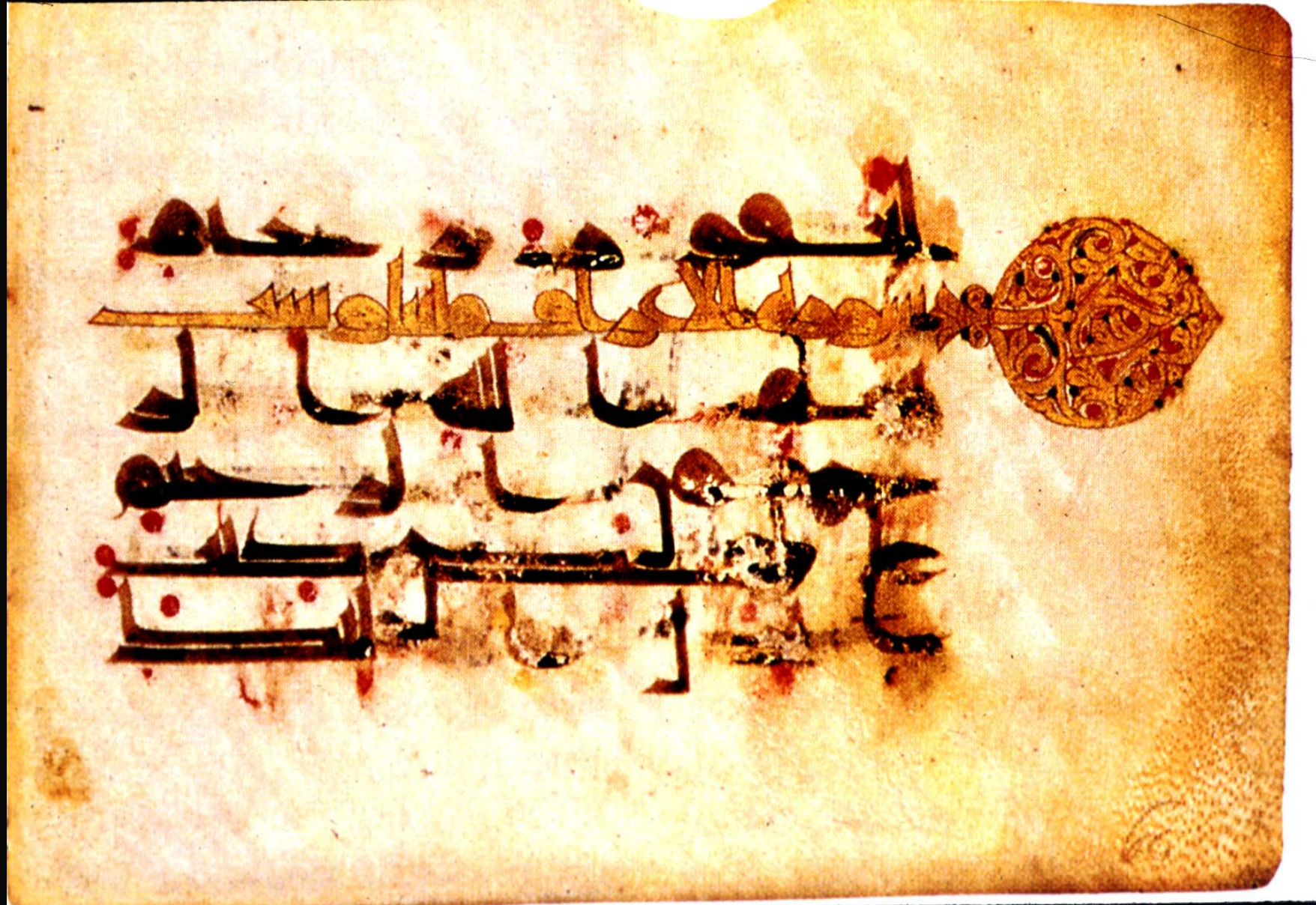
Muhammad

[illegible][illegible]

الحمد لله الذي
خلقنا من طين
الارض
وخلقنا من طين
الارض
وخلقنا من طين
الارض

จิตรกรรมตกแต่ง

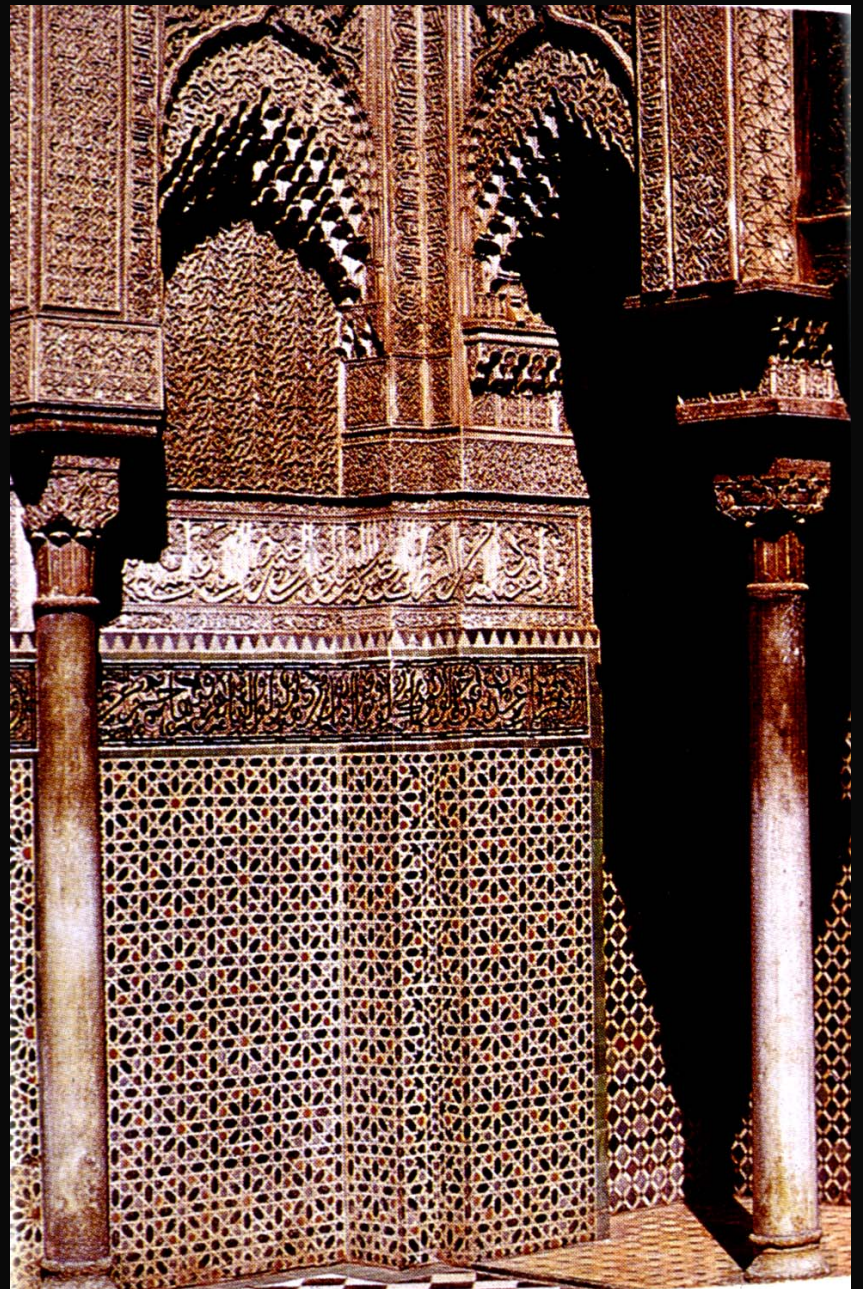

จิตรกรรมตกแต่ง

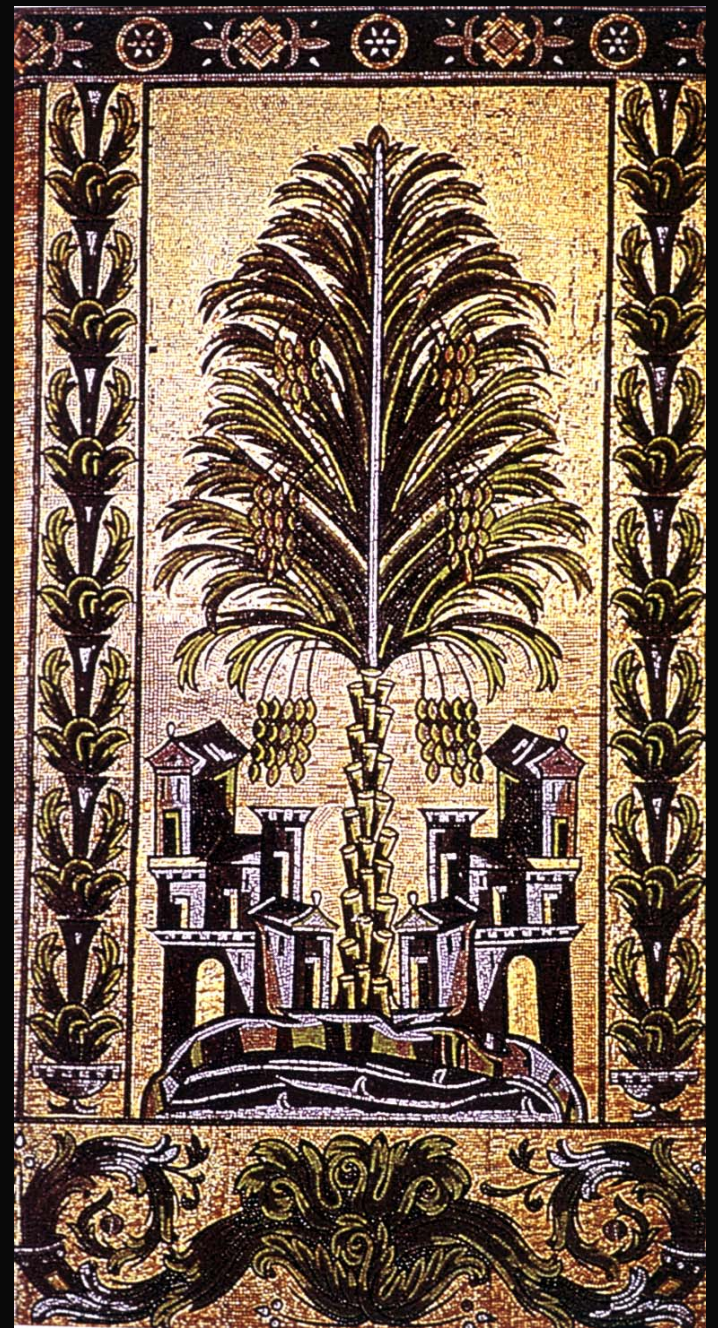
การประดับด้วยโมเซอิก

al – Attasin medersa , Fez.

โมรอกโก 1275 - 1325

The Tree of Life จากดามัสกัส
ศตวรรษที่ 8 (**Mosaic**)

จิตรกรรมตกแต่ง
Great Mosque Cordoba
ศตวรรษที่ 10 (Mosaic)

จิตรกรรม

เป็นภาพประกอบหนังสือหรือคัมภีร์ เริ่มประมาณพุทธศตวรรษที่ 15

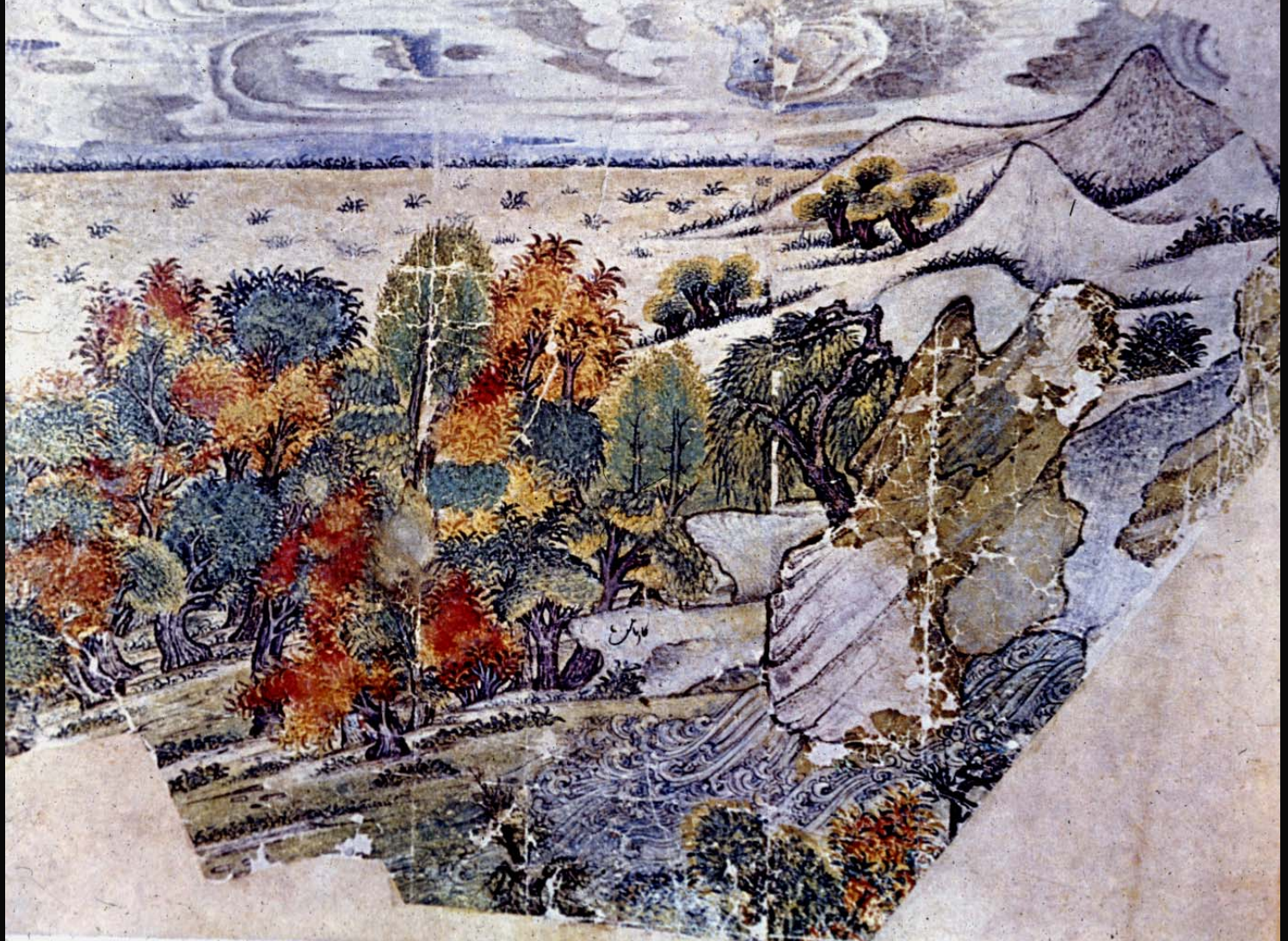
น่าจะได้รับอิทธิพลจากจีน ในสมัยมองโกลรุกรานเอเชียตะวันตก

ส่วนภาพขนาดเล็กรับจากเมโสโปเตเมีย

มักจะเขียนกรอบก่อนแล้วลงสีตามภายหลัง

ผู้ร่างเส้นกับผู้ลงสีเป็นคนละคนกัน

ส่วนจิตรกรรมประกอบหนังสือ มักจัดตัวอักษรอยู่ขอบล่างและบนเสมอ

Summer Landscape จาก **Album of the Conqueror** อีสตันบูล ศตวรรษที่ 14
อิทธิพลจีน หลังการติดต่อสัมพันธ์กันหลังศ.ที่ 13

ประติมากรรม

Incense Burner จาก
Khurasan อิหร่าน ค.ศ.1181-82
สูง 33 ½ นิ้ว บรอนซ์

งานทอพรหม

พรม

วรรณกรรม

- อาหรับราตรี หรือ พันหนึ่งทิวา (**Arabian Nights**)
- กลอน รุไบยัต (โดย โอมา คัยยัม)
- อาดีบาบา
- ซินแบค (**Sinbad The Sailor**)

เป็นต้น

The End